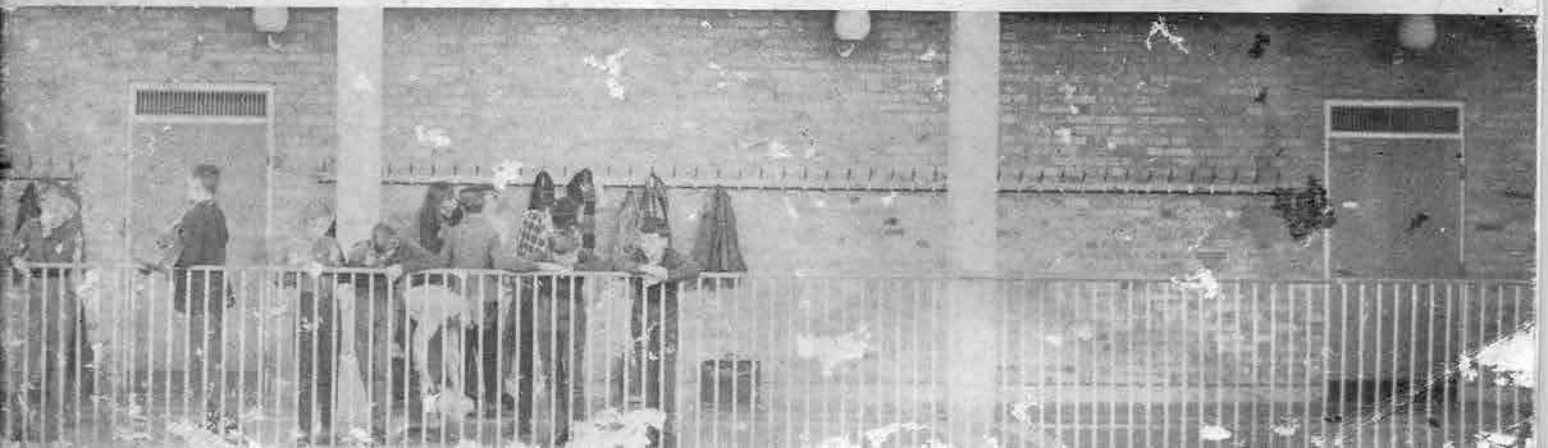
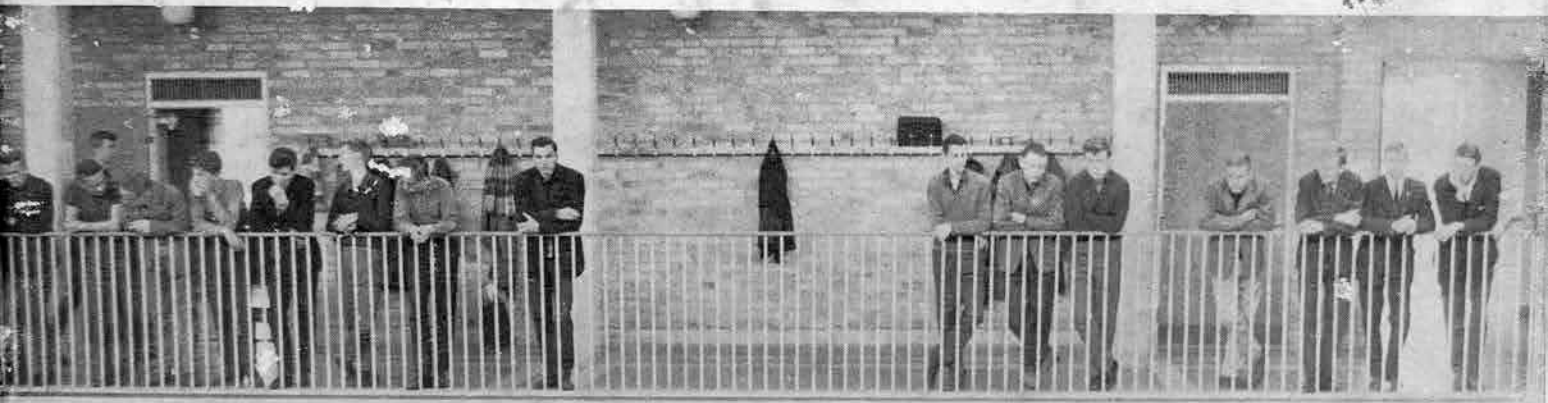
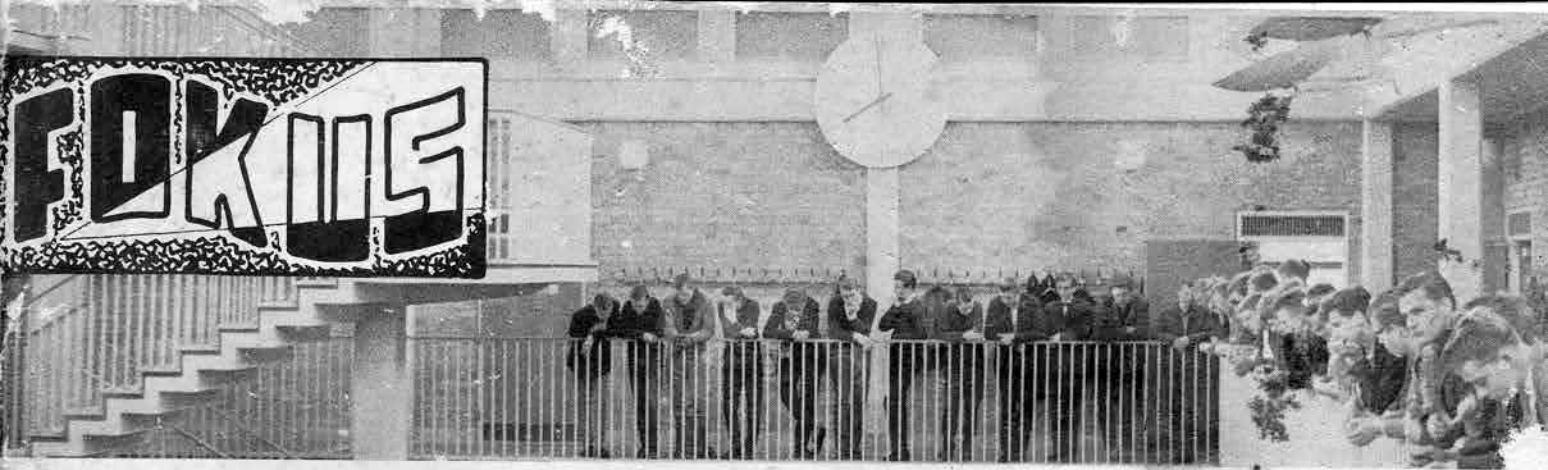

FOKIES

LES REDACTEURS

G. Wiklander R111⁴a, M. Bergström, P.E. Ljung, Ö. Wikander L111⁴
ANSVARIG UTGIVARE OCH EKONOMICHEF: LEKTOR CURT V. KARLSSON

Världshändelserna i FOKUS med

HELSINGBORGS DAGBLAD

Vardag som söndag

Bjerningske Tidende

SKOLTIDNING FÖR GOSSLÄROVERKET I HÄLSINGBORG

PRIS 1:50 KR

JUNI 1961

ÅRG. 16:1

Den sjuke mannen

Så kom den till slut.

Årets FOKUS-redaktörer torkar svetten ur pannan och bekänner sina synder.

Hör och häpna.

Mycket svett och möda har den kostat men aldrig hade vi väl trott att den skulle bli så bra, så överdådigt kvick och rolig.

Årets redaktörer har varit angelägna om att markera kontinuiteten med det Gamla Gossis, att ansluta sig till det förgångna, att bära vidare FOKI traditioner.

Detta nummer utgör länken mellan de gamla årgångarna och FOKUS under sextio-talet.

Den andra sidan av FOKUS Janusansikte vänds mot nuet och försöker spegla livet på gossläroverket 1961.

FOKUS framför sitt uppriktiga tack till alla dem som stött eller hjälpt tidningen och möjliggjort dess utkommande.

Vi hoppas att detta nummer måtte bli den vitamininjektion som ska hålla den sjuke mannen vid liv ännu någon tid.

Ja, så hoppas vi och det är vår enda förhoppning.

Med klädsam blygsamhet överlämnar vi oss i Edra händer.

Redaktörerna

Några minnen från Latinskolan

Hälsingborgs äldste student

ger några glimtar från

skollivet på 1890 - talet

Visste ni att Gossläroverket leder sina anor minst 400 år tillbaka i tiden? Har ni aldrig undrat hur det var att gå i skolan förr i världen? Säkert har ni det, och FOKUS har nu velat hjälpa er och har letat efter någon, som minns hur det gick till förr.

Hälsingborgs äldsta studenter är konsul Ivar P:son Henning och doktor Herold W. Hirschlaff, som bägge tog sin examen 1895, och sedan dess varit staden trogna. FOKUS har besökt konsul Henning, som var vänlig nog att ge en mycket lång intervju. Sedan han provat FOKI medarbetares latinska kunskaper med sina gamla skoltexter, som han ännu kunde utantill, började han berätta.

Skolan var på den tiden inrymd i Handels gymnasiet nuvarande byggnad och läsningen började redan klockan 7⁴⁵. Disciplinen var mycket strängare än nu, och den uppehölls med hjälp av en rotting eller promenadkäpp, även om dessa inte alltid förslog. Konsul Henning berättar om ett tillfälle, då en stor och grov pojke skulle få stryk. Pojken sa: "Slå inte, för jag slår igen!", varpå läraren resignerade.

Många av lärarna hade små egenheter: en adjunkt, benämnd "Loppan", inledde alla lektioner med att hälsa "gomorron", och en viss historielärare började alltid timmarna med några stående frågor, t.ex. om när Luther föddes, när han uppspikade sina teser, när Amerika upptäcktes och hur Karl V genom arv förvärvade sina besittningar. Vidare

ville han att man skulle lära sig vissa meningar i läroboken utantill, som detta ståtliga exempel:

Väl stupade Turenne 1675 under förberedelserna till ett slag vid Sassbach, och Condé nedlade i följd av sjuklighet fältherrestaven, men fransmännen skuro fortfarande lagrar."

Men inte alla lärare var så fordrande, det fanns också sådana, som var mycket vänligt inställda till eleverna. En kyrkans man, som undervisade i historia, ville aldrig bedröva en gosse genom att säga att ett svar var fel. Istället godkände han det och ändrade sig sedan med orden: "Ja, det var förstås inte det århundradet eller tioalet, och ändra vi så slutsiffran också, så blir det alldeles rätt, men så var det ju inte heller den kungen."

Ett trevligt avbrott från undervisningen kunde man få om välskrivningsmagistern, som ansvarade för lärarnas snusförråd, hade glömt att fylla på detta, och han då skickade iväg någon betrodd lärjunge till staden för att proviantera.

SNÖBOLLSKRIG - ACK LYCKLIGA TID

När det kom snö på vintern hade man snöbollskrig på rasterna och då hörde det till att nybörjarna skulle invigas. Detta gick till så, att delinkventen kastades omkull i en snödriva och bombarderades med snöbollar. Därefter fick han resa sig och hjälpa till att inviga de andra.

1893 frös Öresund till så att man kunde gå över till Danmark. En svart orm

av människor ringlade sig över sundet och ute på isen träffade man på gott om svenskar, som passat på tillfället att smaka det billiga danska brännvinet. Många hade köpt med sig "lomme-flaskor", men nitiska tulltjänstemän patrullerade på stranden och tog hand om allt smuggelgods. Några företagssamma danskar slog upp små bodar på isen, där de sålde kumminkringlor, vilka fick strykande åtgång.

MYSTERIET "MÄTTAN" LÖST

När FOKI medarbetare själv gick i realskolan kallades han "mätte-slurk" av sina gamla folkskolekamrater. Var detta ord samt benämningen "Mättan" för Gossis kommit ifrån, var för honom och alla hans skolkamrater en gåta. Konsul Henning förklarar dess uppkomst sålunda:

I gamla tider var eleverna vid Latinskolan och folkskolan inte goda vänner, och bland annat kallades folkskolepoj-

karna "grisar" och om deras rektor sade man "magister Ljung, grisarnas kung". Till svar ropade de "mä, mätte, mää," efter läroverks-gossarna för att härma får.

SKANDAL PÅ SKOLAN

Den 23 april 1891 fick en lärare syn på sex elever från Latinskolan på väg ut från Hotel Munthe vid Stortorget. Det blev stort förhör varvid gossarna erkände att de druckit punsch. De kallades till rektor, och fast de gick i motsvarande andra ringen, blev de slag-na av rektorn och fick sänkt sedebetyg. För oss, som går i skolan nu är detta ganska intressant med tanke på att restaurangförbudet upphävts först i år.

En annan lärare, som kanske förtjänar att kommas ihåg, var teckningsläraren -"Ritus". Denne var utrustad med en synnerligen präktig mage och hans ansikte dominerades av en väldig röd blodåder på näsan, vilken kallades "Amazonfloden". Han målade bra, men kunde inte ge någon undervisning, och trots att han var stark och utdelade kraftiga rapp med sin käpp, hände det, att när han vände sig om mot tavlan, kom det en skur av plommon och kastanjer mot honom. Då blev Ritus utom sig, rusa-de ner i klassen och slog omkring sig till höger och vänster.

När han efter ett sådant utbrott trött gick och satte sig, kunde man göra allt gott igen genom att gå fram och be att få köpa ett radergummi eller en blyerts från hans förråd.

EN STUDENTEXAMEN

för sextiofem år sedan gick mycket lugnare till än nu. Om man klarat skrivningarna, som gällde svensk uppsats samt översättning till latin och till franska, visade man inte detta med några inskriptioner på sin gråa sidenmössa,

FOTO-KINO-RADIO

i ett av landets förnämsta urval

*

HEFOMA

Järnväggsgatan 3 a

Södergatan 32

Kul i skog och mark

Gossläroverket i Hälsingborg, som allt sedan sin grundläggelse framstått som en av de mest betydande institutionerna för karaktärsdanande och samhällsbevarande arbete, har alltid varmt tagit sig an ornitologens sak. Med Guds fria natur så tätt inpå knutarna som just i Hälsingborg, vore det skam och nesa att inte bege sig ut i den orörda naturen och skåda alla de märkeliga ting som utspelar sig i naturens stora bok. Lämpligast tar man Glumslövsbussen från Hamntorget 6.45 p.m. (Sover man över denna, vilket ju är så lätt hänt, går nästa 12.15 em., varvid man även hinner avnjuta en gedigen frukost i lugn och ro). Beträffande bussresan som för övrigt företas enligt de anvisningar som finnes anslagna i bussen, skall jag endast varna för faran att fara förbi Glumslöv och hamna i Landskrona, vilket ur en ornitologisk synvinkel inte är fullt tillfredsställande. Dock finns ju fågeldammarna i Landskrona att tillgå, vilka, som nam-

och man gick i skolan som vanligt. På examensdagen blev man, klädd i frack, förhörd i samtliga ämnen. När examen var över, gick man stillsamt och värdigt hem för att gratuleras av släktingar och vänner.

Det var som syntes i mångt och mycket olikartade förhållanden, som rådde i skolan under den gamla goda tiden, och konsul Henning kan ha rätt när han säger att var tid har sin charm och att han nog skulle trivas bättre med skolan som den fordom var. Men en elegant latinsk sentens avslutar konsul Henning så vårt samtal och FOKI medarbetare vandrar hem och tänker att vår skola allt är bra mycket tråkigare och att den inte kommer att ge oss så trevliga minnen när vi en gång blir vuxna.

Klöver.

net mycket riktigt anger, hyser många fåglar av alla de sorter. Bänkar finns uppställda runt dammarna för de som blir trötta i benen och Lindéns Conditori ligger om hörnan för den som är tom i magen. Dock vill jag framhålla att den mer avancerade ornitologen bör icke slå sig till ro med denna turistornitologi, som den skojfriska, populära termen lyder, utan själv bana sig väg i markerna. Särskilt kan jag då rekommendera Glumslövsbackarna där både tornfalken och grönsiskan m.fl. häckar året runt och lägger ända upp till 5 (fem) kullar med vackert gråspräckliga ägg. (Dessa ska man naturligtvis inte krafsa ur boet, utan låta ligga orörda kvar).

Sagt och gjort. Vi lätsas att vi tagit bussen till Glumslöv och lyckligt stigit av densamma vid sagda ställe. Klockan är vid pass ett på dagen, alltså den erkänt bästa tiden mellan lunch och middag. En yster majsol leker mellan molntopparna och från Öresund fläktar en stilla bris. Utrustningen består av ett par vattentäta stövlar, en riklig matsäck, en transistor-radio samt en s.k. kikare. Beträffande den sistnämnda bör man förvissa sig om att man kikar i rätt ände, då detta brukar vara till stor nytta särskilt då man tittar efter småfåglar. Matsäckens *composition* ställes väl lämpligen efter individens tycke och smak. Jag ska endast i korthet återge några goda råd om matsäckens sammansättning som varit inte minst mig själv till utsäglig nytta. Kaviartuben ska helst inte läggas i botten på ryggsäcken, speciellt inte om den saknar lock. Annars smakar ägg med ansjovis och kaviar utmärkt i det fria. Likaså brukar skinklåda och inlagd hummer alltid uppskattas och råkar man hitta några chateau briands eller lite gravad lax i ryggsäcken, får detta absolut inte försmås.

För den som inte är så insatt i fågelflugeriet - som jag så skämtsamt brukar kalla det - ska jag ge en kortfattad redogörelse av våra vanligaste arter. Fåglarna indelas i småfåglar och rovfåglar. De förra är vanligen smärre

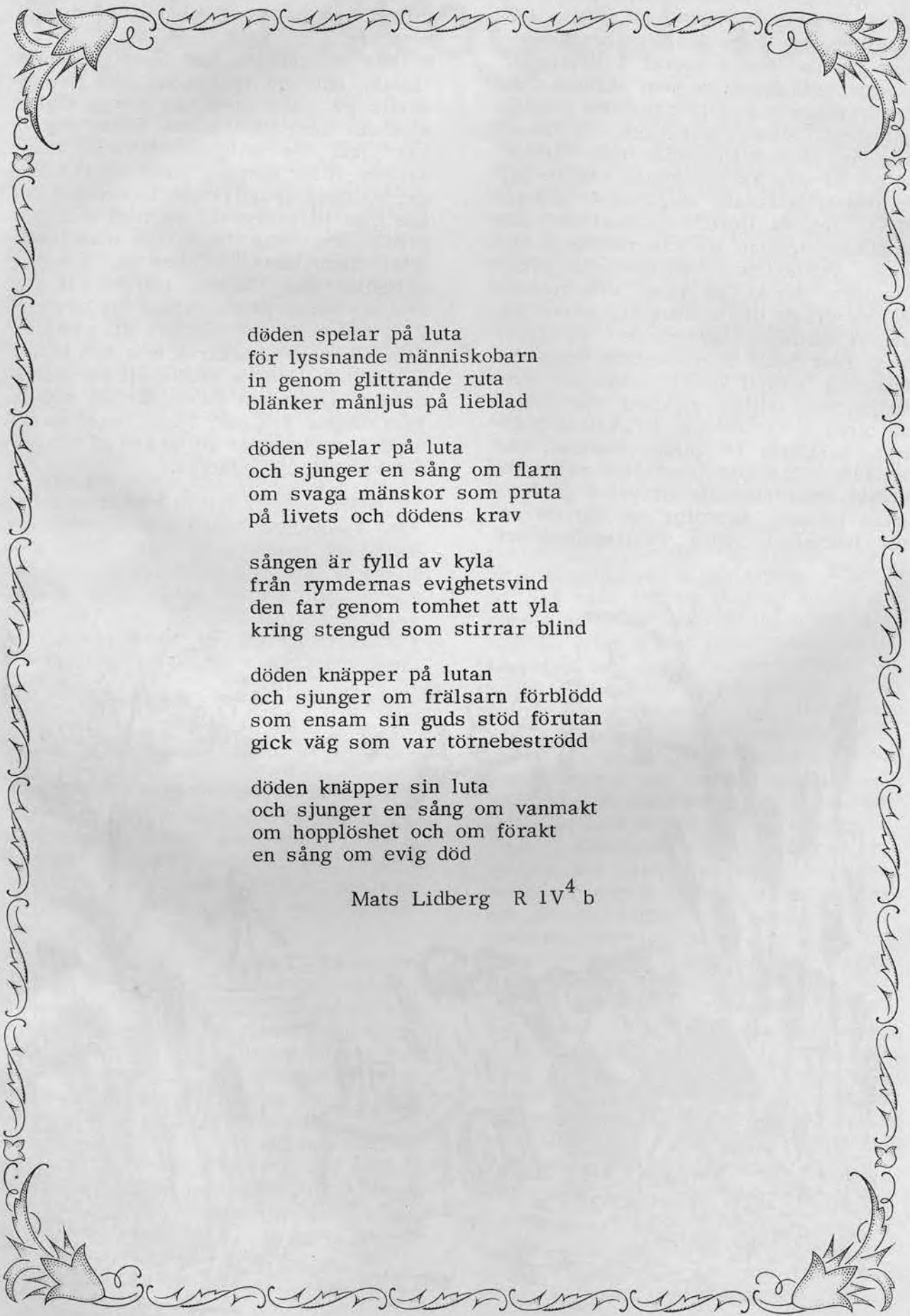
till storleken än de senare. Dessutom känns tofsvippan lätt igen på sin lätt igenkänneliga tofs. Småfågeln är de som snälla tanter matar i parkerna, medan rovfåglar är de som skräms med åkerskrämmor av fula farbröder i trädgårdarna. Blåmesen är blå och ska ej blandas ihop med andra blåa fåglar, vilket annars är lätt gjort. Vidare har vi den hjäfsfärgade magknipan, vilkens ljuvt, ack så ljuvt, rosalaserade näbb stundom präglas av sangviniskt svårmod. Muntergökar och spefåglar förekommer talrikt på våra badstränder, där de dragit ovilja över sig genom ett alltför påflugget uppförande. En fågel som rönt stort intresse från storätafolk och bakhåll är den sexkloade fyllkajan, vars fylliga smak och uppträdande blivit allom bekant. Fyllkajans glattigt, kanhända en aning monotont, berusande sång ger fågeln ett något abstrakt, svårantastligt uttryck i de simmiga ögonen. Samtliga nu nämnda arter häckar i södra Västmanland och

övriga Sverige och är rakt inte svåra att få syn på för den som har ögonen med sig.

När vi således har iakttagit några fåglar, och det tycker jag alla av oss skulle gå iland med, så många fåglar som det finns nuförtiden, tycker jag vi har gjort oss ärligt förtjänta av matsäcken. Eller som jag alltid brukar säga: Måltiden är utflyktens höjdpunkt. Nu kan man tillvägagå så att man antingen förtär den ovan beskrivna matsäcken eller ännu bättre slinker in på något världshus längs vägen. Därvid kan jag inte nog varmt prisa Ystads Stadshotel. I så fall vore det lika bra att avstå ifrån Glumslövsbackarna helt och hållet då det ju ändå bara skulle bli en onödig omväg. Dessutom finns det så många rara fåglar i Ystad (t.ex. stekt anka) att det inte kommer att gå nöd på någon, det kan jag själv intyga.

Jöns

döden spelar på luta
för lyssnande människobarn
in genom glittrande ruta
blänker månljus på lieblad

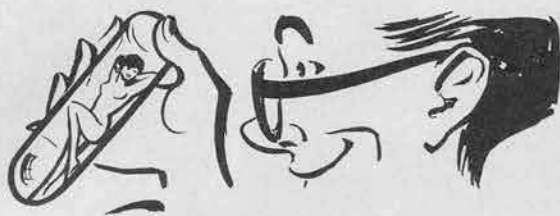
döden spelar på luta
och sjunger en sång om flarn
om svaga människor som pruta
på livets och dödens krav

sången är fylld av kyla
från rymderns evighetsvind
den far genom tomhet att yla
kring stengud som stirrar blind

döden knäpper på lutan
och sjunger om frälsarn förblödd
som ensam sin guds stöd förutan
gick väg som var törnebeströdd

döden knäpper sin luta
och sjunger en sång om vanmakt
om hopplöshet och om förakt
en sång om evig död

Mats Lidberg R IV⁴ b

ANALYS av kvinnan SEDD GENOM EN KEMISTS SKYDDSGLASÖGON

Kemiskt tecken: Qu

Atomvikt: Fastställd till 56, fastän kända isotoper varierar från 45-80.

Färg: Vanligtvis ljusröd, men övergår i rött när den upptäcks i naturligt tillstånd.

Lukt: Kan lätt igenkännas på sin angenäma, ibland överväldigande doft upp till ett avstånd av 100 meter.

Smak: Vanligtvis mycket söt.

Fysikaliska egenskaper: Ytan vanligen täckt av en hinna av färg eller oxid. Kokar över för det minsta och stelnar tillsynes utan anledning.

Oformat exemplar tenderar att bli grönt vid närvaro av ett välslipat.

Smälter vid lämplig behandling, blir bitter vid olämplig sådan.

Smältpunkten sjunker i mörker.

Ger ibland efter för tryck.

Lämnar röd fällning på porslin och cigaretter (och under vissa betingelser även på nylonkragar).

Blir brun vid närvaro av solljus.

Exemplarens naturliga form varierar avsevärt, men de ändras ofta artificiellt så bra, att ändringen är omärkbar utom för ett erfaret öga.

Kemiska egenskaper: Mycket explosiv och farlig, utom i erfarna händer.

Stark affinitet till guld, silver, platina, ädla stenar m.m.

Kan självantändas om lämnad ensam med en man.

Olöslig i vätskor, men livaktigheten ökar avsevärt vid mätning med lösning av alkohol.

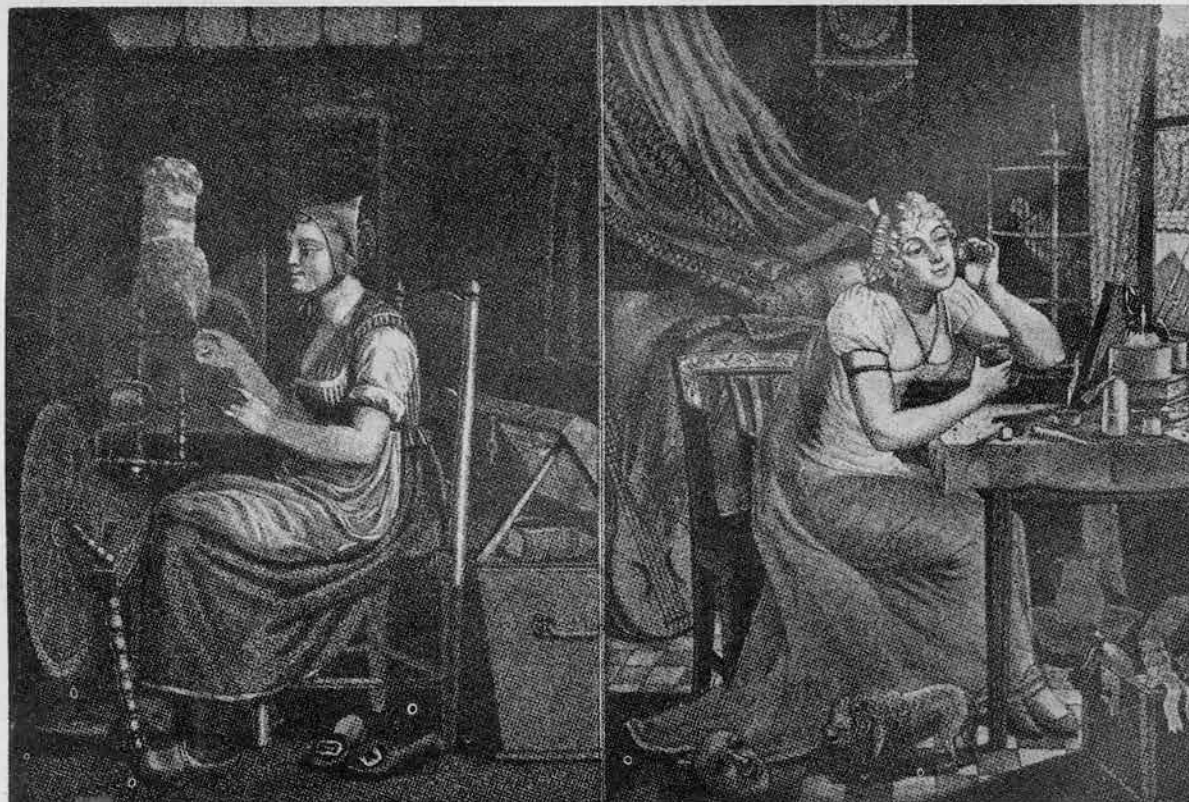
Åldras snabbt och polymeriseras ofta med åldern.

Användning: Synnerligen dekorativ, användbar som katalysator för att uppigga dystra livsandar.

Sannolikt det kraftigaste kända medlet för reduktion av kapital.

WARNING!! Underskatta ej ovan nämnda sexplosionsrisk; iakttag mycken försiktighet.

Det är i de flesta länder olagligt att äga mer än ett exemplar.

Skola Och Teater

en pratstund med teaterchef Frank Sundström.

Medan aprilsolen värmdes med sitt allra varmaste leende och hälsingborgarna flanerade lättjefullt på gatorna i solskenet, smög sig Foki utsände medarbetare in på Hälsingborgs Stadsteater för att få en pratstund med teaterchefen Frank Sundström över ämnet skola och teater. I teatern rådde liv och rörelse, repetitionerna på musicalen Ung och Grön stod i sitt sista skede. Teaterchefen var emellertid vänlig och tillmötesgående som alltid och ställde sig villigt till förfogande att under en paus i arbetet besvara Foki mer eller mindre motiverade frågor.

Skola och teater är två begrepp, som är och bör vara intimt lierade, ansåg teaterchefen. Skolteaterpubliken utgör ett tacksamt och inspirerande auditorium för skådespelarna, och för skolungdomarna är teatern ett illustrativt komplement till litteraturundervisningen likaväl som ett tillfälle att leva sig in i en värld som är något utöver det vardagliga. Den ungdomliga publiken ville teaterchefen indela i tre kategorier. De yngsta utgör sagoåldern. Det är synnerligen viktigt att det redan i dessa lägre åldersgrupper grundläggs ett levande intresse för teatern, och inom detta område har Frank Sundström arbetat som pionjär. Anne Frank och Miraklet är goda exempel på pjäser som förmått fångsla barnens intresse, men även haft mycket att ge den äldre publiken. Miraklet, som Stadsteatern gav i början på säsongen, blev ju en utomordentlig succé just därigenom att den lämpade sig så väl för alla åldersgrupper. Nästa åldersgrupp vill teaterchefen kalla äventyrsåldern. Den är kanske som teaterpublik lite för orolig och impulsiv och

har svårt att en längre tid koncentrera sig på ett stycke som inte omedelbart griper. Detta behov av äventyr och spänning ansåg teaterchefen att filmen och TV kan fylla bättre, fast det naturligtvis är önskvärt att även dess åldrar håller kontakt med teatern i så stor utsträckning som möjligt. Den sista gruppen av skolungdomar, de som regelbundet bevisar teaterns ordinarie föreställningar, ville Frank Sundström beteckna som en av teaterns finaste. I all teater är det ju oerhört viktigt att skådespelare och publik har kontakt, att det sker ett ömsesidigt tagande och givande, att publiken responderar på skådespelarens utspel. Snabb, känslig, receptiv är den unga publiken. Den engagerar sig i spelet och inregistrerar känsligt alla nyanser.

I Sista Minuten, en vårlätt komedi med Signe Hasso och Gösta Pruzelius i huvudrollerna, blev ju en stor succé för Stadsteatern och uppfördes även i TV. Detta kom samtalet att halka in på förhållandet teater - television. Teaterchefen var inte särskilt nöjd med TV-föreställningen som han tyckte gick miste om många av teaterupplagens kvaliteter. TV-teater kräver ju en alldeles särskild teknik och teaterchefen trodde

(forts. sid. 36)

WÄLLUFS

SPARBANK

Järnvägsgatan

Rååvägen

Carl Jonas Almquist-

-en studie ut i det blå

"Sanningen framför allt" - det kunde varit FOKI valspråk. Inga lögner eller halvsanningar tolereras, och till den ändan har vi med anledning av en del dunkla antydningar i våra läroböcker gjort vissa efterforskningar rörande C.L.J. Almquists leverne, vilka härmed lägges fram till benäget studium.

Almquist är ett mycket intressant psykologiskt fall. Vi kan urskilja tre viktiga drag hos honom: kleptomani, erotomani samt Johan III - komplexet. För att börja med det sistnämnda, så hade Almquist en synnerligen intressant fix idé - han trodde sig vara Johan III, och som en följd därav gick han enträget omkring och försökte stoppa arsenik i maten för folk. Till sist blev människorna så vana vid det att de glömde vara försiktiga, och vips var där en som stöp.

Almquist blev tvungen att fly till USA, och vad han hade för sig där, vill vi inte tala om - det räcker med att påminna om att det var där, som han fick sitt tillnamn "Love".

Hans kleptomaniska tendenser slutligen yttrade sig vid skandalen med drottningens juvelsmycke, som Carl Jonas stulit på slottet. Han blev fast, men skrev en tjock bok, där han sköt skulden på en liten tös, som hette Tintomara. Det var fult gjort.

När han var i Amerika, skrev Carl Jonas "Love" Almquist ett otal dikter, som nyligen publicerats under titeln "Dikter i landsflykt". Vi märker hur hans diktning fördjupats och hur varje strof andas av en sann levnadsvisdom som t.ex. i:

"Hvad än man hafva må emot Kalsonger,
så äro dock onekligt Byxor bra.
De första måste tvättas tusen, tusen,
tusent gånger.
De andra kan man alltid svarta ha."

Almquist studerade mycket ivrigt de amerikanska negersångerna och gjorde ett modigt försök att skriva en svensk blues:

"Ach, ach - jag är så sad
jag är ej mera glad
because the butter is bad,
and you at me are mad.

Men, men
om smöret upphör att vara bad
och du ej mer är mad
då skall jag upphöra att vara sad
och bli så glad."

Till sist ett exempel på att Carl Jonas trots att han bodde i det förlovade landet ändock längtade hem (en liten tankeställare för alla blivande AFS-stipendiater):

Allt
för skolan

*

KILLBERGS
BOK- & PAPPERSHANDEL

"Hvem är väl den på jordens vida rymd, som njutit smaken av krusbär och av stora, söta stickelbär och som härvid ej ropar ut: jag aldrig smakat maken! mot det en skeppslast dumma apelsiner intet är. Sjelv pomeranser jag föga anser. Hvad bjuder oss uppriktigt Afrika? Hvad visa kan Amerika? Hvad Asien, hvad allt Europa? Jag trotsar öppet alltihopa Men Skandinavien - det är alla dar! Blott Sverige svenska krusbär har."

Spader

men då blev adjunkt Lohmander förbannad, reste sig upp och slog näven i tröskeln.

Dörren öppnas. Snabba steg över golvet. Någorlunda tystnad i klassen, och... "Kan du inte stå still, rider dig djävulen, stå rätt i ledet, rätta ledet, sitt ner och tänd ljuset. Vilka är frånvarande? Jag ser så många nya ansikten. Vilka har fallit ifrån?"

Kamrater vi har plats i läroverket vi måste hålla kurs mot landningsmärket.

När bestämmes närmast våra mötestunder?

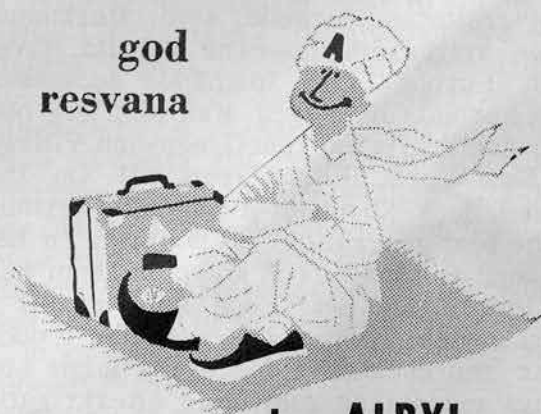
Vad är det? Ser du inte att jag är upptagen? Ser inte herrn att jag är upptagen? Ut. Var står det. Vilka är frånvarande? Ordningsman kom fram. Det är bättre att du går till berget ordningsman, än att berget går till Mohammed."

Ordningsman reser sig för att gå fram. "Varför är du nu uppe och svansar Arthur? Asch, det spelar väl ingen roll vad du heter, huvudsaken är att du håller tyst. Stäng fönsterna så inte för mycket lärdom läcker ut. Tag upp böckerna. Vi som vet mest om Bellman. Har du inte den med dig? Den skall du ha med dig till varje timme. Du gör dig olycklig. Du slår själv spikarna i kistan. Epistel 42 rörande kortspelet på klubben:

(Citerar) ruter, ruter, (egen deklamation) spela ruter, trumf i ruter, vem skall blanda, trumf i ruter... Irriterad röst från klassen: "Trumf i klöver!!"

Det är rätt, trumf i klöver, trumf i ruter, ruter, ruter, in i döden, in i döden, vem skall blanda? Jag.

god
resvana

tag med

ALBYL
mot huvudvärk

AMOSYT-KOFFEIN
mot åksjuka

LEOPILLER
mot trög mage

AKTIEBOLAGET **LEO** HÄLSINGBORG

Vad är Beatniks?

Ernest Hemingway utgav 1926 sin *The Sun Also Rises*. Den fångade i ett mästerligt penseldrag efterkrigsmänniskans rotlösa dagdrivarliv och sterila livstörst och blev ett monument över den förlorade generationen.

1955 anmäldes en bok i New York Times, vars betydelse för denna generationen sades vara paralell till den som tillskrivs *The Sun Also Rises* under tjugotalet. Boken hette *On the Road* och hade sökt en förläggare i tio år. I denna bok präglades för första gången frasen "the beat generation" som en benämning på en grupp sociala rebeller, som vände sig mot materialismen och konformiteten i Amerika och som i en värld av atombombshot och massförtäring såg sig

Village blev på grund av sina långa bohem-traditioner till en början samlingspunkten för Amerikas beatniks. Under det tidiga femti-talet började dock allt fler följa efter beatnik-ledaren Jack Kerouac ut till västkusten och slog sig ner i Los Angeles Venice West och San Fransiscos North Beach. Jack Kerouacs *On the Road* hade ju predikat ett nomadiskt budskap: aldrig slå ned sina bopålar, alltid bli på kringkuskande fot, alltid bryta upp. Beatniks begav sig "on the road" och genomfor Amerika i alla riktningar, från norr till söder, från Atlanten till Stilla Havet, från Mexico till Kanada. Följden blev att nya beatniks spirade fram som svampar ur jorden. Chicago och Denver blev snart

utan hopp och ideal. Det var en liten grupp av likasinnade och missanpassade universitetsstudenter, som, återkomna från krigsskådeplatserna i Stilla Havet och Europa, inte förmådde acceptera det normala livet igen utan slog sig ned i bohemkvarteren runt Greenwich Village i New York. Författaren till *On the Road*, Jack Kerouac, avsåg med termen "the beat generation" att beskriva en hel mängd av känslor och komplex, som han tillskrev sig själv och sina vänner i Greenwich Village, och som han trodde var representativa för breda lager hos unga människor runt om i efterkrigstidens Amerika.

Beatniks synes från början ha varit en relativt liten homogen grupp runt Kerouac, men så småningom började termen användas av pressen i en allt vidare bemärkelse, tills den slutligen representerar nästan allt och alla som skiljer sig från det som allmänt utgör "the American way of life." Greenwich

stora beatniktillhåll och snart nog hade så gott som varje större stad sina beatniks. Skäggiga och trasiga, obalanserade och apatiska, fattiga och miserabla, förnekar dessa all borgerlig moral och hänger sig åt en exalterad utlevelse, som saknar alla gränser.

Beatification - den åskådning eller tro, som man tycker sig kunna urskilja ur det brokiga virrvarr av läror och riktningar, som den beatniska tankevärlden omfattar - är en sammansmältning av politisk nihilism, defeatism, österländsk Zen-buddism, primitivism, jazz, fatalism osv. Beatification betyder egentligen salighet och Allen Ginsberg, vid sidan av Kerouac den mest betydande beatnik författaren, var den förste att hävda att beatdom är ett rent religiöst fenomen. "Jag har sett Gud", säger Ginsberg, jag såg honom i ett rum i Harlem." Ett betydande inslag i beatification är en dragning mot de religiösa källor, som ligger utanför den väster-

ländska kulturkretsen. De religiösa inflytandena är många och skiftande och pendlar mellan så extrema poler som primitiv kristendom och existentiellistisk ateism.

En grundläggande tanke i beatdom är principen om tidens fördärvlighet. Hur ska vi kunna bygga något för morgondagen, resonerar beatniks, då vi innan den ens gryr, kan vara bortsopade från jordens yta? Hur ska vi kunna se ljus på framtiden, då vi lever i atombombens skugga? Hur ska vi kunna tro på de mänskliga värdena, då vi upplevt krigets förnedring och barbari, hur ska vi kunna tro på människan, då vi sett människa döda människa, då våra händer är besudlade av blod, hur ska vi kunna tro? Ska en tro, ett ideal, en princip, en moral stå emellan livet och en själ, finns det något högre att leva för än livet själv, att leva som om sandkornen rann i timglas? För beatniks existerar framtiden bara därför att den en gång

ska bli nuet. Å andra sidan kan man inte acceptera det förflutna. Allt som vi tycker oss ha upplevt, säger Kerouac är vi medvetna om endast genom hur vi minns det, vi lever så att säga i vårt eget huvud. Vad som verkligen existerar, vad vi kan uppleva omedelbart och intensivt är endast våra känslolösationer, vad Kerouac kallar "kicks". Alltså finns det ingen tid, då allt som existerar utspelar sig i just detta ögonblick. Det förflutna har aldrig existerat och framtiden är betydelselös. Detta förhållande avspeglas konsekvent i *On the Road* i Dean Moriartys ständigt återkommande replik: we know time.

Den slagna generationen har kallats för rebeller utan program. Det väsentliga har varit att riva och rasera, man vet vad man inte vill. I sina försök att finna något nytt har man sprängt alla gränser. Detta är vad *On the Road* ytterst handlar om, eller På drift som den misslyckade svenska översättningen heter.

Den är ett hektiskt och rastlöst färdande längs en väg utan slut och utan mening, där man nästan får intrycket att färdandet är ett mål i sig själv. Några rader ur *On the Road* är belysande:

- We gotta go and never stop going till we get there
- Where we going, man?
- I dunno, but we gotta go

Språkligt sett har beat-författarna gått i spetsen för en dynamisk utveckling och förnyelse av de litterära uttrycksmedlen. Grammatik och stavning och andra konventionella påfund har hänsynslöst lämpats över bord och en lång rad av nya ord, fraser, vändningar och aforismer och skänkt "bop prosody" en friskhet och spänst, som onekligen är mycket uttrycksfull. Under en lång tid har också beatniks utvecklat sitt berömda "beat talk", ett slags slangspråk, där ordens verkliga innebörd är obegriplig för en utomstående. Var och varannan mening börjar med like och ord som

beat, cool, hip, swinging, mad, dig, square är oersättliga. Att passa in de orden i ett lexikon, att förklara och definiera dem låter sig omöjligen göra. De antyder blott en känsla eller stämning och deras nyanser är ytterst svävande. Beatniks vill gärna med sitt språk markera en distans till "squares", kälkborgarna. Dessa har hela sitt ordföråd noga inrutat i lexikon, allt är klart definierat och katalogiserat, allting klart och redigt. I motsats råder det i beatdom kaos och förvirring, motsatser och plötsliga förändringar, det osäkra och labila råder och allt detta tror man uttrycker verkligheten som den i själva verket är. Lyriken är det versslag, som tycks passa det beatniska sinnelaget bäst, och åtminstone kommersiellt har den blivit en stor framgång. I Amerika, där en diktsamling sällan säljes över tusen exemplar, har Allen Ginsbergs långa episka dikt *Howl*, den vid sidan av *On the Road* mest beundrade

alstret i beatska kretsar, inte hunnits spottas fram ur tryckpressarna i tillräcklig utsträckning för att kunna möta efterfrågan.

Då det gällt att förena jazz med poesi har beatniks varit pionjärer. Det finns knappast längre en källarskrubb i hela Förenta Staterna, där inte något beat står och deklamerar egna ihoptåta-de dikter, ackompanjerad i bakgrunden av extrem jazz. Neger och jazz ingår som två väsentliga element i beatfika-tion. Beatniken vill gärna betrakta sig som den vita negern, och själva ordet beat betecknar ju ett taktslag inom jazzen. Kanske var det detta som Kerouac tänkte på, då han satt i skumma och rökiga källarnattklubbar 1945 och hörde Charlie Parker blåsa den första boppen. Kanske återfann han här den besinningslösa rytmen, den intensiva utlevelsen, den nervösa oro, som bodde inom honom själv, och som tillhörde the beat generation.

Norman Mailer var den första att associera vissa kvaliteter hos negern till beatniken. Hans bok *The White Negro* är en gränslös beundran och dyrkan av negerkaraktären, dessvärre endast av dess sämsta sidor. Hans bild av negern är åtskilligt romantiserad - där är från Norman Mailers upp- och nedvända ståndpunkt - och den enkla sanningen är nog den, att den vanliga genomsnittsnegern ohjälpligt faller inom "squares" led. I alla händelser har Mailers bok varit enormt inflytelserik och varit normbildande för beatnikens förhållande till den svarta rasen. Den vite beatniken ser upp till negern för det sorglösa och lättsinniga, för det rytmiska och musikaliska, för det ohämmade och avspända i hans väsen som en fullkomlighet, som den söndriga och degenerade vita aldrig kan nå upp till.

Beatniks har också gått i spetsen för ett ohämmat eller "naturligt" uppträdande vid sina diktuppläsningar. Vid en deklamation i Los Angeles förra året reste sig en av åhörarna och fodrade att få veta vad Allen Ginsberg avsåg med sin diktning. "Nakenhet", svarade Ginsberg - "Vad menar ni då med nakenhet?" undrade då den frågvisse, varpå Ginsberg graciöst klädde av sig plagg efter plagg. Svartmuskige och råbarkade Jack Kerouac, på ytan tuff men under det hårda skalet något av en drömmare, hade följande ordduell under en TV-utsändning

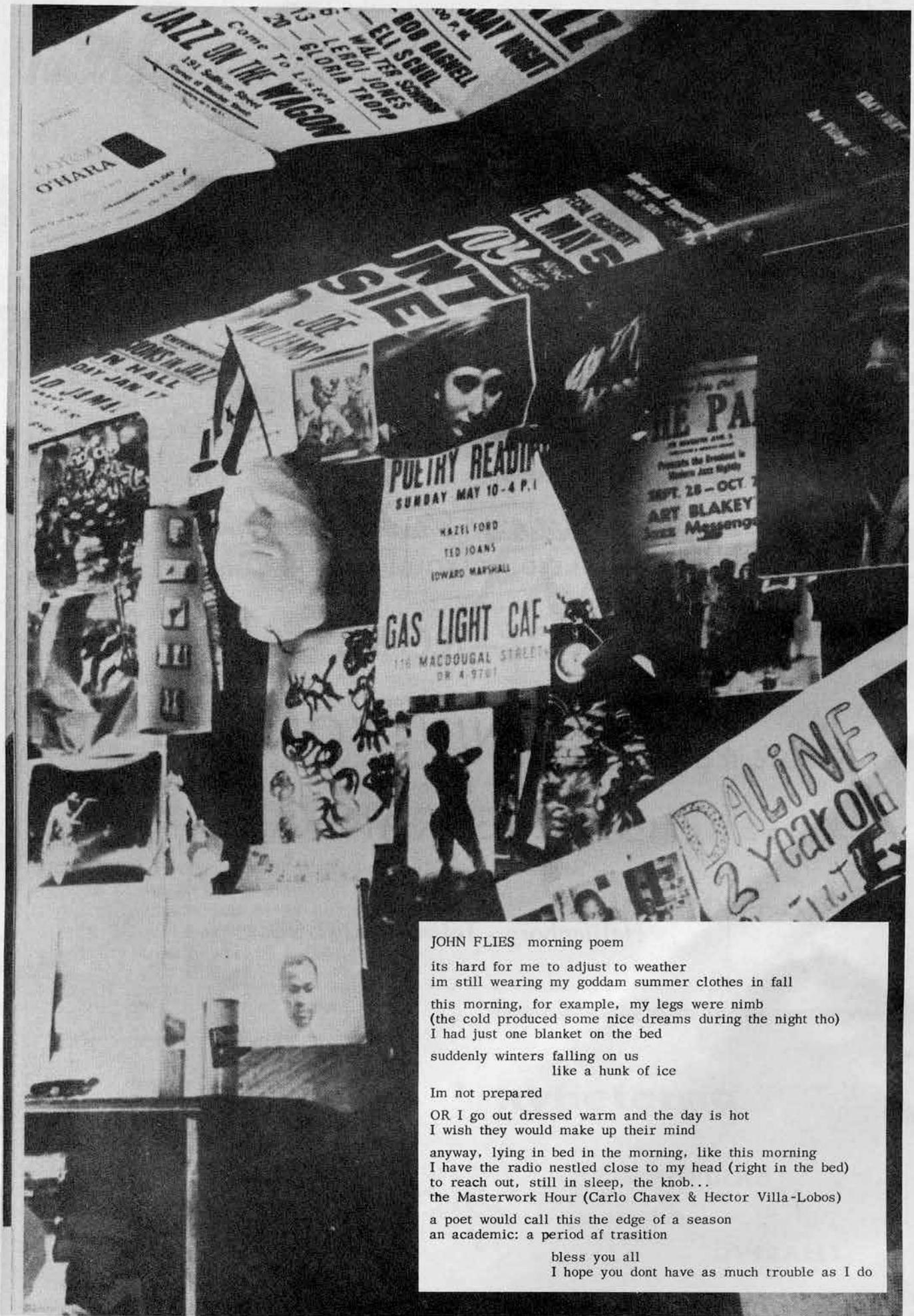
inför en chokerad newyorkpublik. Intervuaren: "You said - half-kiddingly - that you have been on a two-day drunk." - Kerouac: "Well, I haven't been on a two-day drunk - I have been drinking for two days." Det är två ganska oskyldiga exempel på med vilka vapen beatniks bekämpar "squares" och den småborgerliga världen. Man protesterar, och det enda sättet för att inte protesten ska drunkna i ett land av Amerikas dimensioner är att man chokerar.

The beat generation har i stort sett spelat ut sin roll 1961. Den har offrats på kommersialismens altare, och dess utövare är alltför mätta i magen för att orka protestera mot materialismens förbannelse. Jack Kerouac, som 1949 traskade utmär glad och i sliten rock från förlag till förlag för att finna en förläggare till *On the Road*, är idag en förmögen man. I sista hand har beatdom förlorat i betydelse på grund av sina tvivelaktiga kvalitativa egenskaper. Det är i stort sett endast Jack Kerouac, som visat en genuin litterär talang. I övrigt är det författare, som inte kan skriva, målare som inte kan måla, poeter som inte kan dikta. Det går inte att bara vara originell, att avvika från de konventionella formerna. När chockverkan har lagt sig måste man finna något att sätta i dess ställe. Det som har raserats, måste byggas upp, och dröjer det för länge börjar folk miss-tänka, att förmågan fattas. Det är vad som har hänt med the beat generation, Den har urgrävts och urvatnats, tills det endast återstår ett skrymmande skelett. Den har övertagits av neurotiker och missanpassade, alkoholister och narkomaner, abnorma och associala, som alla funnit en glorifierad ursäkt för sina ljusskygga verksamheter. Dessa har övertagit the beat generation och vi unnar dem den gärna.

Jöns

Allt inom bygg-nads-branschen

AB BYGGNADS-MATERIALIER
HELSINGBORG

JOHN FLIES morning poem

its hard for me to adjust to weather
im still wearing my goddam summer clothes in fall
this morning, for example, my legs were nimb
(the cold produced some nice dreams during the night tho)
I had just one blanket on the bed
suddenly winters falling on us
like a hunk of ice

Im not prepared

OR I go out dressed warm and the day is hot
I wish they would make up their mind

anyway, lying in bed in the morning, like this morning
I have the radio nestled close to my head (right in the bed)
to reach out, still in sleep, the knob...
the Masterwork Hour (Carlo Chavex & Hector Villa-Lobos)

a poet would call this the edge of a season
an academic: a period af trasion

bless you all
I hope you dont have as much trouble as I do

Sylvan & Qvibelius

STENKOLSAKTIEBOLAG

Fredrik Sylvans

KOLIMPORTAKTIEBOLAG

- KOL-KOKS
- ELDNINGSSOLJA
- OLJEBRÄNNARE

Helsingborg - Tel. växel 275 90

Faster Fannys Frågespalt

Dear Faster Fanny:

I am a sailor in the United States Navy and have a cousin who is a Democrat. My father was epileptic and my mother has syphilis, so neither can work. They are totally dependent on my two sisters, who are prostitutes in Louisville, Ky., because my only brother is serving a life term in prison for murder. I am in love with a street-walker who operates near our house and she knows nothing about my background, and insists that she loves me dearly. We intend to get married as soon as she settles her bigamy case which now is in court. When I get out of the Navy, we intend to move to Detroit, Mich., and open a small house. Now, Miss Fanny, my problem is this: in view of the fact that I intend to make the girl my wife and bring her into the family, should I or should I not tell her about my cousin who is a Democrat?

Sincerely yours,
Jay L. Smuts

**HOLST
OPTIK**

Spécialité:
GLASOGON

S. Storgatan 10 - Telefon 249 60 - Hälsingborg

- F. Vad göra för att förhindra runda fläckar på borden efter glaset?
"Toffel"
- S. Vid Högre Allmänna Läroverkets för gossar i Hälsingborg forskningslaboratorium har man under ledning av 9:e forskningsassistenten G. Karlsson i dagarna lyckats framställa ett dricksglas med fyrkantig fot. Stort intresse kommer detta glas säkert att få röna från husmödrarnas sida, då det totalt eliminerar de fula runda ringarna.
- F. Varför är grädden dyrare än mjölken?
"Nykterist"
- S. Korna tycker det är svårare att sitta på de små flaskorna.

FRANKLINS

SÖDERGATAN 6-8 & 14

HÄLSINGBORGS STÖRSTA

SPECIALAFFÄR I

HEMINREDNING

nyheterna

POPULÄR

ÖVERALLT

Ur Mina nöjen

"Så fly, o grymma läxförhör
som våra glada drömmar stör!
Vad mer, om skolan oss bedrager,
blott hon vår lefnad lycklig gör?"

Jag ler - o Gudar, Nöjets Gudar!
Åt er, åt er, I tidens LÄRDE!
må jag ej le där andra skratta
åt dem vi högst på jorden skatta

Min ringa kallelse utgör blott
en usel rimmars tunga lott.
Go herrar, länen mig ert öra
Just DIG, min vän, vi ej beröra.

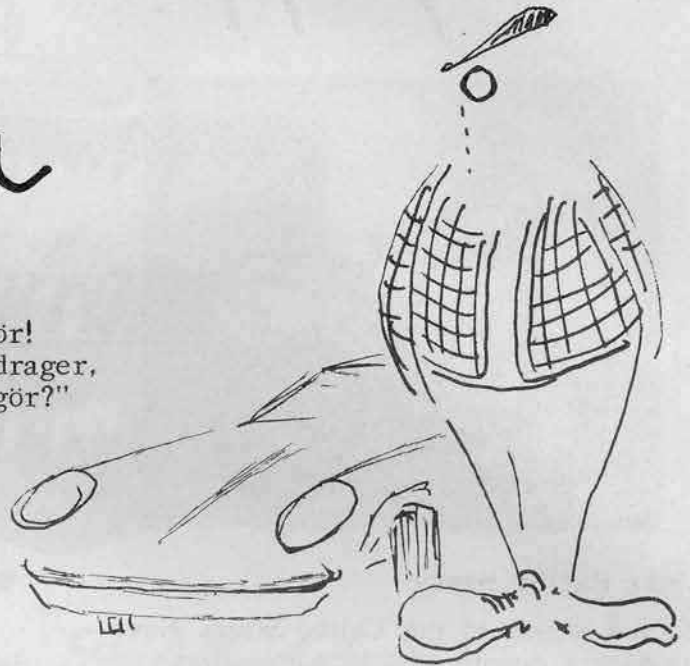

Portarna reglas åtta och tio
öppnas åter fem i nio.
Ve dem som komma däremellan!
De slippa in ganska så sällan

Den som ingen fisk vill äta,
kan med köttbullar ej räkna.
Fan (-junkarn) ta den som ej är precis
håller med honom en straff-exercis.

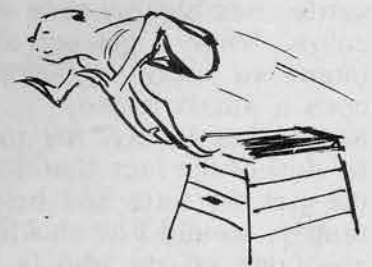
Gamle rector Svenne
hade döttrar trenne
dock främst utav dem alla
man kan fru Hallberg kalla

Hon på kansliet ställer och styr
så att det går åt helsefyr.
Stackare Skorvas har ej lätt.
Fruentimmer har ju alltid rätt!

Hvem skall jag först mitt löje skänka?
Jo. Årans folk bör ära ske.
Det vore vördnans rätter kränka
att ej de HÖGE först bele.

FaN-junkarn med rösten i falsett
är skolans allt i allo numro ett.
Reslig och med glaset uppå näsan,
rectorn minst av alla vågar snäsa 'n.

Som maktens tredje man,
vi rector Bjerning fann.
En sådan präktig karl
som våran skola har!

Bjerning äger ordets makt.
Därmed vill vi ej ha sagt
att han inget annat gör
utom våra lektioner stör.

Från triumviratets krets
vi nu hasta utan hets,
ner i skolans socité
för att lärarna bele.

Efter timmens stoj och stök,
Malmberg tänder Ragnarök.
Tapper och trogen han vaktar vid bön,
de sovande gossarnes sömn blir hans lön.

Plinten lång på längden är,
många har därav besvär.
Prawitz bred på tvären är,
men är oss ändå lika kär.

Karlsson heter en filur
näst i dikten står i tur.
Gamla blir till nya skämt,
höres evigt, ständigt, jämt.

Broder Daniel på fysicum
vistas varken i tid eller rum.
Om ock med blicken bortom horisonten fäst
likväl i dikten blir han till vår hedersgäst.

Lundström äktenskapet tveklöst ratar
även om han om det gärna pratar.
Byxans uppslag är på tok för korta,
månne är det gamla modet borta?

Sven gör mångt experiment
hittills inget lyckat hänt.
Men den svarta fläck i taket
vittnar om det stora brakket.

Polisens skräck
är Lomme käck.
Med Porsche fräck
han driver gäck.

Per sina frön uppå gråberget sår,
han ej begriper att vi ej förstår.
Om derivatan blir lika med noll
spelar kanhända väl ej någon roll?

Oj! Vi nära Ludde glömt,
var har lille Kaj sig gömt?
Dessa skolans trogna arbetshästar
blir det nästa par som dikten gästar.

Ludde slår ett slag
för skolans handbollslag.
Vad som han annars sysslar med
på det kan ingen ge besked.

Danskens syssla är vi pass
sopa uti skolans dass
plus tusen andra plikter små
som skorvas ej vill prova på.

Kapten Tollstam lätt blir trumpen
om han ej får leka lumpen,
med de snälla gossar små
uppå vilka han rår på.

Höres stoj och bråk
uti Bjernes kåk
berättas utan fjåp
Percy's "Päriskåp"

Kareld heter våran präst,
sjunger under bönen bäst.
Nilssons pågar hjälper till
sången får ju ej stå still.

Varmbadhusets klorbassäng
botar hälsan i ett fläng.
De som tycker vattnet vått
tacksamt ha till Vendell gått.

Eriksson är ny för i år,
ingen vers han därför får.
Nästa år och nästa vår
kanske han i FOKUS står.

Och Du, som har lyckligen undkommit gisslets förrädiska tunga
kan nu tacka och lova och Nöjenas Gudar besjunga
Men Du, som fått motta den ros utan tagg som till ris var förklädd
kan nu vila på skämtets berusande rosfyllda bädd.

Jöns

Till gamle vennen Smack
går FOKI varma tack
för många årens tunga slit
med tröga gossars usla flit.

Sist av alla på skolans trappa
framåt synes Malmros vackla
När det ute blir vår och tö,
ur hans hår faller julesnö.

Upp till kamp!

Skall sådant få tolereras? Nej! Absolut inte! Alltså: upp till kamp!

Svenska män och gossar! Vakna, vi håller på att förslavas, våra urgamla Svenska Frihet är utsatt för en lömsk underminering, den totalitära staten närmar sig med stormsteg!

Häromkvällen var jag ute och cyklade i staden. Jag var på väg hem, så det var nog rätt sent, och elverket hade helt omtänksamt tänt gatubelysningen, så det var ljust som på dagen. Mitt bakljus var sönder, . (Ack så mänskligt...) Därför cyklade jag långsamt, försiktigt och höll hela tiden utkik efter polis Konstaplar för att inte i onödan öka deras arbetsbörda. Då händer det. Det kommer en bil. En vanlig bil. En liten bil, en grön bil, utan sökarljus, utan radioantenn, utan sirener, utan röda strålkastare, utan stora skyltar. Den stannar. Ut kliver en polis.

Vad som sen hände hoppar vi över. Alltnog, efter välförrättat värv stiger bemalte polis in igen och försvinner. I en vanlig bil, en liten bil, en grön bil & cet.

Därför manar jag: upp till kamp mot förtrycket! Ni som orkar. Själv är jag en bruten man.

"30 kronor för tredje gången"

KEMISK TVÄTT & FÄRGNING

Butiker: Norra Storgatan 5 tel. 12786
Planteringsv. 87 - 89 tel. 12787
Karl Krooksgatan 11 tel. 27072
Apotekaregatan 7 tel. 10127
Tågagatan 72 tel. 30460
Drottninggatan 35 tel. 29640
Halmstadgatan 12 tel. 16106
Fabrik: Kullavägen 4 tel. 11683, 14052

Betald annonsplats

Fiske

Camping

Verktyg

Husgeråd

ESKILSTUNABODEN

Nils Ahlin

Kullagatan 21

Tel. 11732 13432

GAMLA FOKUS-REDAKTÖRER I:

Hasse Alfredsson

När jag gick i skolan.

När jag gick i skolan var det helt annorlunda. Skolan var mycket större då. Den såg ut som stort, otäckt spökslott och var flera hundra meter högt. Och alla lärarna var stora och starka. När jag såg läroverket för någon månad sedan hade det krympt, och de lärare som vimlade omkring var knappast större än helt vanliga människor - vissa var t. o. m. mindre och såg ut att lida av stress. Allting var mycket mer förr. De elever som var dumma då, var så fruktansvärt dumma, så ogement korkade, att det numera inte går att uppleta liknande exemplar, annat än bland tenorerna i operakören.

Vi brukade leka på skolgården ibland. Dåförtiden snöade det verkligen när det snöade, och då brukade vi buspojkar ta med oss smuts hemifrån och smutsa ner snön på hela skolgården. Då blev den gamle rektorn arg, (vi hade mycket gamla rektorer då; äldre än mången akademiledamot), och sa det, att om ni gör så, grabbar, kan det se väldigt illa ut nästa år. Och man kunde inte vara säker på att just den smutsiga snön skulle komma ner på just vår skolgård; det kunde hitta på att hända sig att den drösade ner på flickläroverket, då. Apropos flickläroverket! Sådana flickor det fanns förr! Knappt någon över sjutton år och snygga som grankottar varenda en! Vi dansade skickligt också, må ni tro! Knappt hade orkestern spelat upp en vals, förrän alla gossarna, utom ett par dumsnutar från Ängelholm, hade vänt ryggen till och låtsades småprata - och där dansade då töserna med varann så att det stod härliga till. Och som det stod härliga till, förr i världen!

Nuförtiden, när alla har bilar och motorcyklar, kan man väl knappast fatta att vi läste tyska också. Och en sådan tyska vi läste! Stor och väldig var den, med tusentals oregelbundna verb och undantag från praktiskt taget varenda regel. Och franskan var fantastiskt svår på den tiden. Många pojkar vägrade helt

enkelt i vändningen och sa bara bien, bien! och sedan satt de och tjurade resten av terminen. Av lärarna kommer jag bäst ihåg en, som hette Knut. Han var liten och rödhårig och bodde i vårt kvarter. Vi brukade spela fotboll med varandra på lördagseftermiddagarna. Och så rökte vi 39:an Turk med munstycke. Han var elva år då. Det var först långt senare som han blev lärare, och då hade jag redan lämnat staden och jagade, förklädd till hindumissionär under täcknamnet Axel Välling, en kedjefånge i Litauen, som hade smitit från avgiften. Man kan lugnt säga att om det var bättre förr, så är det i alla fall bra mycket sämre nuförtiden.

Vänligen
Hans Alfredson

STÖRSTA SORTERING I

*Flickkappor och
Gosskostymer*

THÅNELLS UNGDOMSAFFÄR
DROTTNINGGATAN 18 · HÄLSINGBORG

Något fotografiskt?

LUNDINS,
specialaffären
... naturligtvis

Drottninggatan 13, HÄLSINGBORG

GAMLA FOKUS-REDAKTÖRER II:

Torgny Sommelius

Att skriva för Fokus

Min första publicerade dikt skrev jag vid sju års ålder - den infördes i Barnens Tidning, den allra första fyrsidiga utgåvan av detta fortfarande årligen publicerade unikum, märkligt såtillvida att varje nytt nummer ser på bäret likadant ut som året dessförinnan och alla år tidigare. Vid varje ny femårsperiod sedan denna publikations födelse släpas därefter dess äldste, den gången för sin handling helt oansvarige medarbetare, fram som något slags relik, dammas av och presenteras på nytt: "Tänk, redan vid sju års ålder etc. "Så straffas den som förblir ordet troget. Medan andra hunnit utvecklas till kamrerare, läroverkslärare, socionomer och mycket annat stampar den tidigt debuterande skalden på samma plätt där han stod för 25 år sedan. Inte undra på att han ibland ångrar sina första verser. Inte undra på att han övergått till prosan.

Vad beträffar Fokus var jag tidningens redaktör under ett år - det var på den tiden då publikationen kom ut relativt regelbundet, inte som numera med andningspauser av år emellan. Redaktionsskapet krävde sin man (eller sin gosse) - det gällde inte bara att samla ihop manus och skriva en god del av tidningen själv. Redaktören måste också ackvirera annonserna (hos urmakare, mjölkcentral, bokhandlare och rederier), organisera tidningens lösnummerförsäljning och inkassera annonspengarna när det färdiga mästerverket, som alltid grundligt försenat, äntligen förelåg i tryck.

Om jag för mitt första bidrag i tidsskriftsvärlden inte behövde mobilisera alltför stora krafter, var redaktörskapet för Fokus en väsentligt mera krävande uppgift. Särskilt som jag dessutom utgav en stencilerad konkurrent till det mera officiella skolorganet. Det andra bladet, som inte hade någon ur lärarekollegiet till högste övervakare och därför kunde vara betydligt mera,

ehuru kryptiskt frispråkig, hette Latinposten och dog efter två nummer. Då hade den dubbla redaktören på något sätt lyckats slarva bort kuvertet med de surt hoptiggda annonspengarna och belöningen för mödorna blev till råga på allt en förstörd sommarferie, då den blivande abiturenten måste läsa upp sig till sista ringen.

Vad som gäller de barnsliga rimmen i Barnens Tidning gäller också medarbetarskapet i Fokus: ränderna går aldrig ur. När en ny Fokus skall vändas fram, tycks redaktionens idégivare ha ett slags nekrofilisk-sadistisk längtan att gräva gamla Fokus-redaktörer ur graven. Den som en gång plågats måste plågas på nytt. Brottslingen måste återvända till platsen för brottet.

Att på nytt medverka i "mettans" skoltidning, som föddes under de tidiga krigsåren, har inte varit någon lätt uppgift. Varken för den nye redaktören eller för den gamle. "Skriv ner några gamla skolminnen", föreslår den nye den gamle. Dåligt lockbete! Skolminnen, angenäma att minnas är inte alltid lika roliga att återberätta, åtminstone inte med några få ord på litet glättat papper. Till minnena hör i alla fall smärtorna när Fokus skulle födas.

Jag minns hur jag själv tiggde Inge-
mar Bergman om den artikel som be-
funnits värdig att än en gång förvandlas
till trycksvärta. Jag minns hur jag själv
- av vilken märkvärdig drivkraft och
till vilken nytta? - kämpade för att håll-
la Fokus vid liv. Som en liten gärd av
uppskattning åt gångna årgångars kämp-
pande redaktörer, som en hjälp till re-
daktionen våren 1961 och med en önskan
att Fokus under kommande år skall fin-
na nya redaktörer med vilja att fort-
sätta vad som blivit en tradition, ber
jag att få överlämna ännu ett bidrag -
jag hoppas mitt sista.

BESÖK HOS SKOLLÄKARE

Stephan L. Vendel

FOKUS har i år ansett att lite uppmärksamhet borde givas till de skolans slitvargar, som i det obemärkta arbetar för elevernas välmåga. I denna kategori inräknar vi tveklöst vår omhuldade skolläkare Stephan L. Vendel och vår inte mindre omhuldade skolsyster, allas vår syster Margit. Sedan FOKI utsände medarbetare i hast förberett några frågor för doktor Vendel, tagit mod till sig och med en diskret knackning på läkarmottagningens dörr givit sin närvaro tillkänna, öppnades denna på glänt. Men bara på glänt och så pass mycket på glänt att man inte ens kunde pressa in en känga i dörrspringan. I denna visade sig syster Margits älskvärda uppenbarelse, iförd sitt vackraste Miss FOKUS-leende, och vänligt men bestämt predikande: "Vänta i omklädningsrummet!" Just precis, eller rättare sagt just precis sekunden innan FOKI utsände medarbetare avsåg öppna sin mun och omtala att detta var alls inte fråga om något sjukbesök, snarare tvärtom, slängdes dörren igen med en smäll som kom rappningen att korva sig i omklädningsrummet. Omklädningsrummet, ja! I detta hade femton ynglingar, visserligen de flesta av en lägre ålder och ett mindre omfång, men i alla fall femton ynglingar instuvats i en skrubb som säkerligen inte mätte 2x2 meter. FOKI utsände medarbetare vände sig mot gossarna och mätte dem med blicken i tron att någon skulle ha tillräckligt hyfs att erbjuda sin plats åt honom. Därav blev intet. Stödd med ryggen mot en avbruten rockupphängare, fick han tillbringa andra, tredje, fjärde, och tjugo minuter in på den femte lektionen bland dessa ovärdade och illaluktande gossar, åhörande deras profana språk och ålyssnande deras makabra vitsar. Med tanke på våra kvinnliga läsare ska jag avhålla mig från en mer detaljerad beskrivning av denna väntetid. Samtalsämnen bland dessa gossar stod genomgående på en mycket låg nivå och kretsade uteslutande runt deras bedrifter med flickor. En av dem, ett finnit och otvättat stycke från någon av realskolans "högre" klasser, som gick under benämningen Slib-

ben, skröt och skrävade till den milda grad om sina flickbravader, att jag såg mig föranlåten att ingripa i samtalet och tillrättalägga vissa biologiska fakta för honom. Härvid uppstod en häftig munvig, med mig själv å ena sidan och Slibben, ivrigt påhejad av sina hejdukar, å den andra. Då Slibbens grovkorniga okvädingsglosor och glåpord föll till korta mot mina spetsfundiga och illmariga kommentarer, körde denne in en rak höger i mitt mellangärde. Detta blev upptakten till ett vilt handgemäng. Hade inte den allstädes varande vaktmästare Olsson uppenbarat sig i det rätta ögonblicket, hade det nog inte blivit roligt för Slibben inte! Jag plockade upp mina glasögon från golvet och återtog väntandet, ehuru nu under lugnare former. Sedan skolklockan ringt jag vet inte hur många gånger och bara jag och en tyst och försynt 1³:a återstod, blev det slutligen min tur. Jag repade på nytt mod, samlade ihop mina konceptpapper och tog mig över tröskeln. Doktor Ven-

Grundad

1929

LINDELLS
BIL-SKOLOR
— 10 övningsbilar —

Opel, Volkswagen, Volvo
samt motorcykel, Silverpilen
GASVERKSGATAN 13 Tel. 10375

Studentmössan

alltid från

LUNDBLADHS
PÄLSAFFÄR

Stortorget 11 - Tel. 100 47

del bemötte min hälsning med en snabb och yrkesvan blick, och medan jag harklade mig och skulle framställa första frågan, hade doktor Vendel redan meddelat syster Margit tre veckor från gymnastik och bad och syster Margit skrivit ut intyget. Förstummad av den effektivitet och rationalisering som ådagalades på denna institution drog jag mig tacksamt och obemärkt mot dörren, med mina konceptpapper i den ena handen och ett befrielseintyg från bad och gymnastik på tre veckor i den andra. För att inte ytterligare störa doktor

Vendel i hans ansvarsfyllda värv, beslöt sig därför FOKI utsände medarbetare att basera sin artikel på Svenska Läkare i Ord och Bild, där följande vackra minnesord över doktor Vendels leverne stod att finna:

Vendel, Stephan, M. L. Född 2 aug. 1914 i Hayward, California, U. S. A. Läk. för franska tbc-sjuka barns förläggning vid Hälsingborg okt. 46 - febr. 47. Har rätt att inom riket utöva läkar-konsten enl. Kungl. Maj:ts resolution 2 maj 47. Gift 44 med Mona von Koch. Barn: Mona Ann-Marie f. 46.

Jöns

SKOLA OCH TEATER

av teaterchef Ingmar Bergman

Som en relativt okänd regissör författade Ingemar Bergman på våren 1945 nedanstående artikel för FOCUS. Sedan dess har framgångar och utmärkelser följt slag i slag. Med anledning av den senaste stora utmärkelsen, Oskarsstatyetten, har FOCUS beslutat återge Ingemar Bergmans artikel. Den får tas som ett bevis på det fina väderkorn som FOCUS utvecklat under årens lopp, då det gällt att rikta uppmärksamheten mot nya begåvningar som sedermera blivit berömda och erkända i vida större sammanhang. Artikeln avpressades Ingemar Bergman av den dåvarande redaktören för FOCUS, Torgny Sommeliuss. Han berättar för FOCUS medarbetare hur Ingemar Bergman och han vandrade med stora kliv fram och tillbaka över tilljorna på Hälsingborgs Stadsteater lösande världsgåtorna, hur många dagar av orolig väntan förflöt, hur han fick tjocka och digra brev där Ingemar Bergman klagade över hur svårt han hade att skriva något, och slutligen hur de åtråvärda raderna kom. Det var samma vecka som Ingemar Bergmans kontroversiella film; Hets hade sin premiär i Hälsingborg, och flera upprörda och indignerade lärare vägrade att köpa det Focusnummer där "den...den...den där drummeln Bergman...nej tack!" Det är frapperande hur idéerna hos 1945 års Ingemar Bergman tillämpats i hans senare filmer. Tankegångarna i denna artikel kunde ha stått som programförklaring till Oskarsbelönade Jungfrukällan. Herr Töres enda dotter, det högsta han äger i livet, har våldtagits, misshandlats och dödats av några kringströvande fåraherdar. Själv har han hämnats dem och besudlat sina händer med deras oskyldiga brors död. Han har övergivit Gud och Gud har övergivit honom. Men trots detta, trots att han till synes utan mening berövats sitt värdefullaste i livet, knäpper han sina händer och svär att en kyrka ska uppföras på platsen vid hans döda dotters lik. Det är vad Ingemar Bergman kallar "en tro - en tro på trots av allt förnuft."

Jöns

Jag har funderat mycket och länge på vad jag ska skriva, när det nu gäller en så viktig sak som skolteatern. Som teaterchef kan jag kort och gott säga: Vi på teatern måste tänka på att skaffa en ny publik, att skapa ett nytt skikt teaterintresserade för att vår konst ska kunna leva vidare. Och så kan man givetvis vända på steken och säga så här: Skolan behöver teatern i den litteraturhistoriska undervisningen, i den allmänna danningen av elevmaterialet. Teatern är ett åskådningsmaterial lika viktigt som kartor och skelett, teatern och skolan bör gå hand i hand.

Men det finnes något annat som möter oss och det är möjligt att problemet ligger djupare än som ovan antytts.

Efter mänskligt bedömande kommer vårt land att undgå kriget. Men endast i yttre måtto. Våra svårigheter blir förvisso lika tyngande som andra länders, men på annat sätt.

Vi har i fem år varit rustade till krig. Gång på gång har våra nerver och krafter spänts till det yttersta - men ingen utlösning har infunnit sig utan allt har återgått till relativt normala förhållanden. När nu kriget - som vi alla hoppas - tar slut inom en icke alltför avlägsen tidrymd står folket liksom uttröttat av ansträngningarna att hålla kriget från knutarna. Vi ha ingenting sönderbombat att bygga upp. Vi kan visserligen hjälpa och stödja i oerhört stor utsträckning och det kommer att behövas, men den sant positiva lidelsen som föds ur viljan att få de egna

såren läkta kan vi av naturliga skäl icke känna. Vi kan som sagt ägna oss åt att hjälpa andra och vi kan ägna oss åt att bygga på vårt eget välstånd, skydda oss mot arbetslösheten, lösa inflationsproblemet o. s. v.

Men på många oerhört väsentliga punkter kommer vi att stå om icke främmande så dock i stort sett utanför de rörelser och strömningar av nihilism, oro, kaos och förnedring, men också vilja och förnyelse, som likt väldiga stormstråk ska gå fram över de krigshärjade länderna.

I vad kommer detta att resultera för vår egen del. Jo i trötthet, otillfredsställdhet och framför allt i en fruktansvärd steril likgiltighet.

Likgiltighet för vad?

Jo. För allt annat än för den materiella fördelen, sofflocket, den lekamliga komforten. Det finnes en generation, som med ohygglig konsekvens har störtat världen i två världskrig. Samma generation, som i vårt land har ansvaret för avkultivering, avkristning, avrustning.

Nu frågar man. Vad har detta med skolteatern att göra. Och jag svarar: Efter kriget kommer likgiltigheten för alla kulturella värden att bli enorm. Vinningslystnad och defaetism kommer

att vara förhärskande faktorer i efterkrigs-krisen. Världskrigens generation och de generationer som märkts av kriget (även i vårt land) kommer att med giriga händer försöka riva åt sig det som de under många år tvungits att försaka.

Gentemot detta är den nya generationen, den relativt oskadade, tvingad att sätta in en hänsynslös motaktion.

Vi måste finna bålverk mot malströmmarna. Vi måste ge och återge människorna en tro, en tro på Gud, en tro - på trots av allt förnuft.

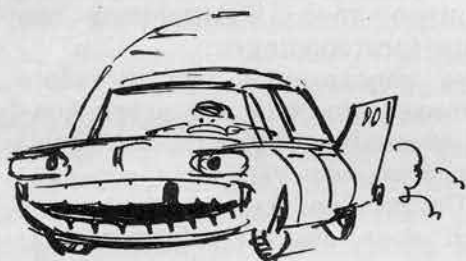
Detta är det enda som kan hjälpa, som kan skapa en väg ur ångestens och neurosens återvändsgränd.

Till detta behövs predikstolar och människor som våga predika. För oss skådespelare är teatern en predikstol, en plats till människornas hjälp och vederkvickelse och vi är beredda och villiga att predika på vårt vis i den stora kampen mot likgiltigheten och den andliga förstoppningen.

Den nya generationen och vi måste gå på samma linje och hålla stark kontakt med varandra. Teatern måste bli något förtroget och vant - något nödvändigt. Därför tror jag på ungdomens teater och dess absolut nödvändighet i denna fasans svarta medeltid.

Tio små raggar pojkar

Tio små raggarpojkar körde bil med brio.
En var utan bromsar. Så var de bara nio.

Nio små raggarpojkar gasar utan måtta.
En fick punktering. Så var de bara åtta.

Åtta små raggarpojkar for fram som ett jehu.
En fick sladd på vagnen. Så var de bara sju.

Sju små raggarpojkar kör så folk förskräcks.
En tog statspolisen. Så var de bara sex.

Sex små raggarpojkar skulle åka hem.
En kör om i kurva. Så var de bara fem.

Fem små raggarpojkar drack ur flaskan dyra.
En kör trots fyllan. Så var de bara fyra.

Fyra små raggarpojkar parkerad bil får se.
En såg den för sent. Så var de bara tre.

Tre små raggarpojkar titta efter B. Bardot.
En glömde stänga dörren. Så var de bara två.

Två små raggarpojkar körde mot rött sken.
En hade ruskig otur. Så var det bara en.

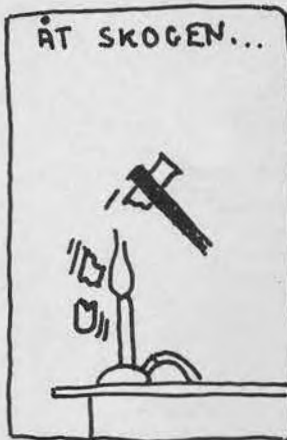
En liten raggarpojke raggar Betty Star.
Krånglade i hundra. Så var det ingen kvar.

(Okänd folkvisa från senare mitten av 1500-talet.
Nedtecknad af Ragg-Anders Sock.)

SÅ VAR DE BARN TRE.

MATTHIAS

OLA STENQVIST
RIE'a

Gör som

FOKUS...

...anlita

np - VERKEN AB
HALSINGBORG

Odengatan 7
Tel. 61288

då det gäller trycksaker

EJ SÅ

UTAN SÅ

SKOUSGAARDS ~ *Dansskolan med stil och tradition*

S. STORGATAN 3 TELEFON 184 55

Medlem av Svenska Danspedagogförbundet

SÄLLSKAPSDANS — BALETT

PLASTIK — LÄTTAKROBATIK

Nyborjare - Forsigkomna - Avancerade

Dagligen privatlektioner i sällskapsdans

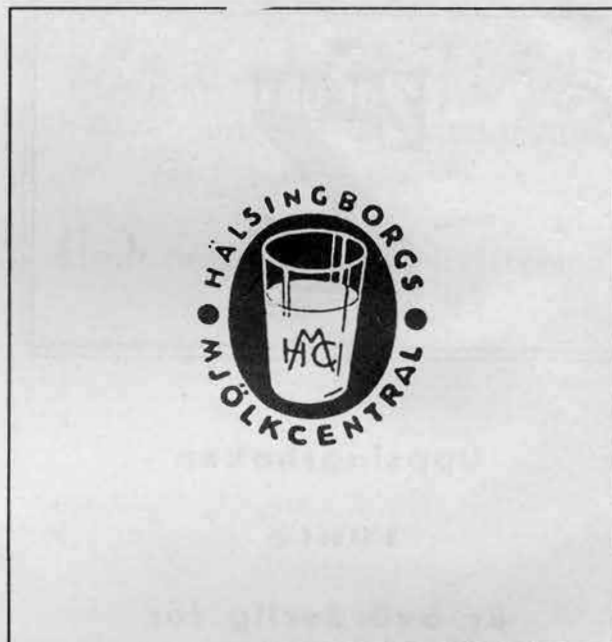

Varför får man inte köpa vin, när man har fyllt 18 år?
Tycker ni det låter underligt? Låt mig förklara.

Systembolaget gör stora ansträngningar för att få oss att dricka vin istället för sprit. Skulle det då inte passa bra till dessa lovvärda strävanden att från början vänja de ungdomar, som är så lagda, vid att köpa vin och inte den fördärliga spriten? Om vi under nuvarande förhållanden vill skaffa oss en flaska vin, får vi be våra föräldrar att köpa vid tillfälle, vilket de glömmar, eller också hänga utanför Systemet och prata med någon langare, som då tar grovt betalt.

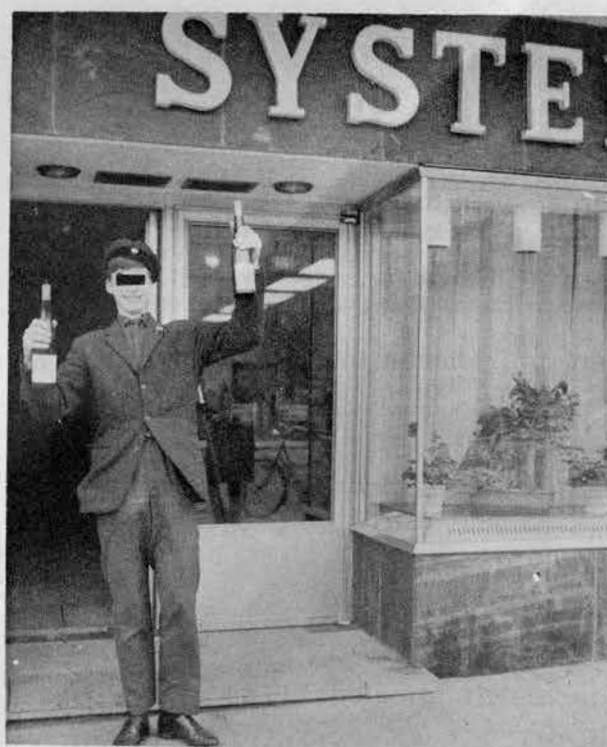
Har man fyllt 18 år, är man värnpliktskyldig och kan stoppas i fängelse. Men får vi inga rättigheter i utbyte. Vid 21 års ålder anses man mogen att få köpa obegränsade mängder starksprit - skulle då inte en gosse, som kan skickas ut för att dö för sitt fosterland få lov att köpa en flaska vin?

Sang

EJ SÅ

UTAN SÅ

The logo features a large, stylized letter 'Z'. The top horizontal bar of the 'Z' contains the word 'Zoégas' in a white, sans-serif font. The bottom horizontal bar contains the word 'kaffe!' in a white, sans-serif font. The vertical stem of the 'Z' is solid black.

Uppslagsboken

FOKUS

är ovärderlig för

alla som läser

FOKUS

TELEFON 107 97 VID KNUTPUNKTEN

Visste ni

att rektorn försöker göra sina meddelanden så korta som möjligt

att ett försök lyckades för adj. Magnusson 17/1 1961

att adj. Montan inte tycker om att eleverna läser sina läxor

att rektorn tror att eleverna röker

att gymnastikdirektör Tollstam får klacka om skorna en gång i veckan

att otillåtna hjälpmedel är förbjudna på skrivningar

att vi inte får lov att gå ut på rast

att vi har ett elevråd

Enhvar sin egen lille kärleksdiktare

Vår! En underbart fri och härlig tid!
Tiden för alla små löv att spricka ut
och för alla små bäckar att porla!

Tiden för årets första förälskelse.

FOKUS har, ömmande för alla oerfarna kära, velat ge en hjälp och handledning i den urgamla seden att skriva Kärleksdiker. Visserligen finns redan en omfattande litteratur i ämnet, men sådana mindervärdeskomplex skall vi inte ha. Also:

Rim bör det finnas. Rim kan vara antingen manliga, kvinnliga eller löpande. (Känd adjunkts minnesregel: man-kan kvinna-finna löpande-köpande) Men visst finns t.ex. femstaviga rim:

En österrikare
är trösterikare.

Ett elegant sätt att inleda diskussion: varför är österrikaren trösterikare? Varför inte en tysk, malaj eller skåning? Vad är det som ger österrikaren denna egenskap? (Har han männe Lederhosen?) Utveckla tankegången, men använd bara femstaviga rim! Allt annat betraktas som fusk. Insända bidrag slängs i papperskorgen.

Tackochlov så rimmar "kär":

T.ex. Min kära,
du är mig nära.

Inte illa! Så blandar vi in lite dramatik:
Det bor en smärta
uti mitt hjärta.

Mästerligt! Spänningen är oerhörd! Läsaren undrar nu varför det bor en smärta osv. Svaret närmar sig med förfärande hastighet - märker ni ödets tunga slag på dörren?

Min stora sorg
är att jag fick en korg

På ett genialiskt sätt har författaren lyckats stegra spänningen, och handlingen har nått sin höjdpunkt: nu mynnar ordet ut den becksvartaste pessimism och livets brutala tragik blottas för oss i de två rader, som på ett sublimt sätt avrundar, avslutar och fullbordar vårt konstverk:

Carl Höff A.B.

JUVELERARE & GULDSMEDSFIRMA

Etablerad 1869

Hedersgåvor - Sportpriser

STORSTA URVAL

AKTIEBOLAGET

TRANSMARIN

Hälsingborg

Min kära
du är mig nära.
Det bor en smärta
uti mitt hjärta.
Min stora sorg
Är att jag fick en korg
av dig, som jag håller av.
Jag tror det blir min grav.

HJÄRTER

CREMOSIN

ädel-tvål

mild,
överfettad
ädeltvål
av fransk typ!

FABRIK AB VICTORIA · HÄLSINGBORG

(forts. fr. Skola och Teater sid. 10)

att bristande rutin om TV:s förhållande samt ett alltför godtyckligt förlitande på teknikerna bidrog till att teater-versionen inte fullt nådde upp till att bli den fullödiga föreställning som bjöds på Stadsteatern. TV-teater ansåg han fylla en stor mission, då det ger många människor tillfälle att uppleva teater som de kanske inte annars fått tillfälle till, likasom att det stimulerar intresset för den verkliga teatern. Men den verkliga teatern, kontakten mellan skådespelare och publik, doften av teater-tiljorna, den tredimensionella teatern, för den kan inte ens den finaste TV-teater bli mer än ett surrogat.

I det allmänna medvetandet är ju skådespelarens liv ganska romantiserat. Han går och har det skönt hela dagarna, på kvällen uppträder han några timmar, får motta publikens hyllningar och rosenbuketter, och då han vaknar nästa dag framemot middagen, bladdrar han förstrött i tidningarna och tar del av rescensionerna. Det enda molnet på hans himmel är på sin höjd att lära sig replikerna utantill . . . "jag kunde ju inte ens lära mig en psalmvers i skolan. . ." I själva verket är kvällsföreställningen endast en smärre del av den långa arbetsdagen. Den börjar tidigt på morgonen och repetitionerna som varar större delen av dagen kräver oavlätlig koncentration och uppmärksamhet. Det är ofta mer ansträngande att spela under repetitionerna än med publik. Blir det tid till någon längre paus, använder man tiden till sömn. Så kommer kvällen och föreställning och ofta kan man spela varenda kväll i månaden. Visst är det ett tjusigt göra att stå på Thalias tiljor, men det kräver en enorm vilja och koncentration, och den som en gång väljer skådespelarens yrke, gör det inte av materiella biavsikter utan av ett lidelsefullt intresse och behov.

Ung och Grön stod inför premiären, Frank Sundström hade ett dygns hektiskt arbete framför sig och var på väg hem för att få några timmars slummer innan kvällens föreställning på Så Tuktas Kärleken, Foki medarbetare satt med dåligt samvete att uppta den tid som teaterchefen behövde för vila. En sista

HEDÉNS
BOKHANDEL

Järnvägsgatan

SVENSKA LIV
• **HANSA**

försäkrar allt och alla

fråga? Fanns det någon bland ensemblens medlemmar som man kunde peka på och säga om tio år: "Vad var det vi sa 1961, Fokus utpekade honom redan för tio år sedan som ett stort löfte." Bengt Virdestam. Så smög sig Fokus ut ur teaterns skumma skrymslen i den flödande aprilsolen. Ung och Grön.

Jöns

- Doktor Livingstone, förmodar jag?
- Ja.
- Filipin.

*

Dikt.

Grönt är allt om våren
vitt om vintern, Tänk om
det vore tvärtom, Vad det
skulle vara snyggt om
hösten.

CRESCENT-mopeder och cyklar samt
allt för sportig ungdom
finns hos

ALLMÄNHETEN VARNAS!
Meddelas endast på detta sätt

När det gäller
Porträtt - Serie - Passfoto
välkommen till

polyfoto, porträtt, serie, pass
Hovfotograf Ph. Sjö Dahl.
terrasshuset
tel. 148 66

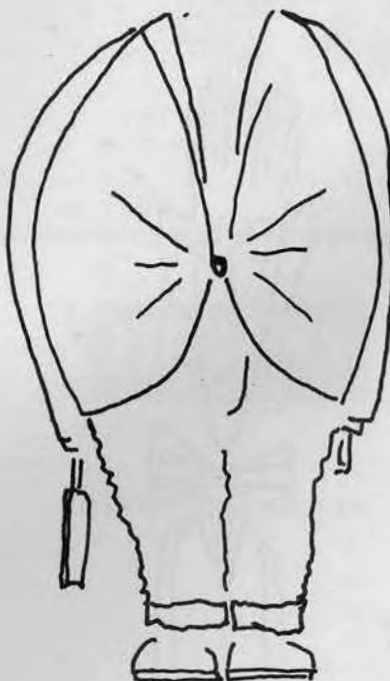
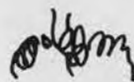

**PÅ KAFFEREPET
FINNS DET JÄTTEGOTT
KAFFE**

Approbatur

Melvin Gomba berättar: När hans vän Aba Faruk Ali bodde i Afrika hade han en tam apa, och hans stora önskan var att få den rumsren. Var gång apan skröpade ner inne, gav Aba den en klatsch där bak och slängde ut den genom fönstret. En vacker dag fick han emellertid lön för mödan. Apan bar sig illa åt på mattan, gav sig själv en klatsch i stjärten och hoppade ut genom fönstret.

B. G. -M. S.

- Du är den första jag kysst!
- Ja, jag märkte det.

När matematikerna får igen sina stilar.
Lektor Karlsson:
Om herrarna inte bättrar sig, drar jag mig inte för att underkänna 90 procent av klassen.
Någon i klassen:
Ha! Så många är vi inte.

GORTHONS REDERIER

